

Харківська державна академія культури
Факультет культурології
Кафедра журналістики

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ
для здобуття ступеня магістра зі спеціальності *061 «Журналістика»*
на основі ступеня бакалавра та спеціаліста,
здобутого за іншим напрямом підготовки

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
культурології
Протокол № 4 від 26.12.2018 р.

Харків – 2018

Вступ

Абітурієнти, які вступають на навчання для здобуття ступеня «магістр» на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншим напрямом підготовки, складають фаховий додатковий іспит, за який отримують зараховано/не зараховано.

Фаховий додатковий іспит проводиться з метою перевірки якості загально-професійної й спеціальної підготовки потенційних студентів-магістрів і дозволяє виявити й оцінити готовність вступника до вирішення професійних завдань та до науково-практичної діяльності.

Вступники повинні мати такі загальні **уміння та навички**:

- здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку;
- навички теоретичного аналізу і узагальнення гуманітарної інформації;
- уміння здійснювати комунікацію українською мовою та принаймні однією із поширених європейських мов;
- навички взаємодії із іншими людьми;
- уміння роботи в командах професіоналів різного профілю;
- уміння організації власної діяльності та ефективного управління часом.

Вступники повинні **знати**:

- категорійний і понятійний апарат сучасної журналістики;
- основні закономірності і тенденції розвитку сучасної журналістики;
- принципи і особливості медіа в Україні і в зарубіжних країнах.

Вступники повинні **вміти**:

- критично мислити й приймати обґрунтовані рішення;
- коректно висловлювати думки усно й письмово.
- створювати тексти, розробляти програми конкретних досліджень;
- здобувати і об'єктивно аналізувати інформацію, обробляти її за допомогою сучасних методів та принципів журналістики;
- володіти однією з іноземних мов у своїй професійній діяльності.

Додатковий вступний іспит проводиться відповідно до Правил прийому в ХДАК. Програма і форма фахового додаткового іспиту є єдиною для всіх осіб, які не мають фахової освіти зі спеціальності «Журналістика».

Програма фахового додаткового іспиту складається з таких дисциплін: «Історія журналістики», «Теорія журналістики» та «Практична стилістика».

ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ

Передумови виникнення зарубіжної журналістики. Пражурналістські явища Давньої Греції і Риму. Перші середньовічні видання Західної Європи. Журналістика в Європі XVIII ст. Європейська журналістика XIX ст. Американська журналістика XIX ст. Медіамагнати Америки та їх внесок в журналістику. Пулітцерівська премія.

Основні етапи в історії зарубіжної журналістики Північної Америки та Західної Європи XX ст. Сучасна нова журналістика. Структура американського телебачення. Європейське телебачення: специфіка, основні напрями розвитку. Медіа-холдинги.

Зародження української преси. Журналістський процес в Україні на початку ХІХ ст. Альманахи і збірники 30–40-х рр. ХІХ ст. Зародження журналістики в західноукраїнських землях. Українська журналістика 1848–1905 рр. Українська преса 1905–1914 рр. Українська преса в роки Першої світової війни. Українська преса в роки Другої світової війни. Становлення української преси. Напрями розвитку журналістика епохи культу особистості. Радянська українська журналістика: основні постаті.

Українські ЗМІ останні двадцять років: авторська і репортажна журналістика. Друковані ЗМІ. Телевізійні та радіокомпанії України. Особистий чинник у сучасній українській журналістиці. Тенденції розвитку українського телебачення. Відомі постаті вітчизняної журналістики. Інформагенства в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (ХІХ — перша третина ХХ ст.) : навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської. — Львів : Світ, 2003. — 612 с.
2. Владимиров В. Історія української журналістики (1917–1991) : навч. посіб. / В. Владимиров. — К. : МАУП, 2007. — 174 с.
3. Ворошилов В. В. Журналистика. Базовый курс : учебник. — 5-е изд. — СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2006. — 640 с.
4. Горевалов С. Військова журналістика України: історія та сучасність / С. Горевалов. — Львів : Вид-во Військового інституту при ДУ «Львівська політехніка», 1998. — 338 с.
5. Животко А. Історія української преси / упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. — К. : Наша культура і наука, 1999. — 368 с., ім. пок. («Літературні пам'ятки України»).
6. Жиленко І. Р. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. ХVІІІ ст.) : навч. посіб. — Суми : Вид-во СумДУ, 2010. — 285 с.
7. История мировой журналистики / А. Г. Беспалова, Е. А. Корнилов, А. П. Короченский, Ю. В. Лучинский, А. И. Станько. — Ростов-на-Дону : Изд. центр «Март», 2003. — 432 с.
8. История печати: В 2 т. — Т. 1. — М. : Аспект Пресс, 2001. — (Серия «Классика журналистики»)
9. Михайлин І. Л. Історія української журналістики. — Х. : Прапор, 2004. — 320 с.
10. Михайлин І. Л. Історія журналістики ХІХ століття. — К. : ЦНУ, 2003. — 720 с.
11. Різун В. В. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства: Монографія / В. В. Різун, Т. А. Трачук ; Київ. нац. ун.-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2005. — 232 с.
12. Михайлов С. А. История зарубежных СМИ : учеб. пособие. — СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2006. — 256 с.
13. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. М. Бідзілі. — Ужгород : ВАТ «Видавництво “Закарпаття”», 2007. — 224 с.

14. Срібняк І. Історія журналістики (XVII–XX ст.). Посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. Срібняк. — К. : ВПЦ НаУКМА, Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2013. — 304 с.

ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ

Засоби масової інформації і суспільство. Основні функції журналістики. Журналіст як суб'єкт інформаційної діяльності. Види діяльності журналіста. Професійні принципи журналістики: оперативність, актуальність, об'єктивність, правдивість, аргументованість, коректність, плюралізм.

Особливості журналістської творчості. Складові журналістської майстерності. Шляхи здобування та осмислення інформації. Збір та дослідження матеріалу. Методика роботи журналіста з джерелами інформації. Факт як основа інформаційного журналістського твору.

Журналістські жанри. Інформаційні методи відтворення у журналістиці. Замітка — найпоширеніший інформаційний жанр журналістики. Звіт як специфічний інформаційний жанр журналістики. Репортаж як оперативна форма емоційного, наочного зображення події. Інтерв'ю як метод збирання інформації і один з інформаційних жанрів журналістики.

Аналітичні методи відтворення у журналістиці. Читацька аудиторія аналітичних матеріалів: кількість і склад. Аналітичний звіт: особливості жанру. Аналітична кореспонденція: специфіка жанру. Рецензія. Коментар як метод і жанр. Огляд: жанрові особливості. Журналістське розслідування.

Художньо-публіцистичні методи відтворення у журналістиці. Художньо-публіцистичні матеріали в жанровій системі газети, радіо- і телепрограми. Жанр нарису: композиція, художні та публіцистичні прийоми. Жанр есе в художній публіцистиці. Фейлетон як популярний жанр художньо-публіцистичної журналістики. Памфлет — провідний жанр критичної журналістики. Життєва історія як художньо-публіцистичний жанр журналістики.

Група соціологічних жанрів: моніторинг, рейтинг, соціологічне резюме.

Розслідувальна журналістика: особливості, види та правила роботи. Лист як жанр журналістики. Феномен публічного звернення. Прогноз та версія. Метод «домислу» в жанрі розслідувальної журналістики.

Види ЗМІ за способом поширення інформації. Інтернет-журналістика. Інформаційні агенції. Корпункти та фрілансери.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Григораш Д. С. Журналістика у термінах і виразах. — Львів, 1974. — 295 с.
2. Дубовик Т. В. Організація зв'язків з громадськістю : опор. конспект лекцій / Т. В. Дубовик. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. — 94 с.
3. Жадько В. О. Журналістика та основи редакторської майстерності: навч. посібник / В. О. Жадько. — К. : Знання, 2012. — 271 с.
4. Жадько В. О. Основи журналістики та редакційно-видавничої справи: Навчальний посібник для студ. вузів / В. О. Жадько; За ред. В. П. Андрущенко. — К. : СПД Жадько, 2005. — 352 с.

5. Журналістика: основи професійної комунікації : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Журналістика»] / В. О. Карпенко ; М-во освіти і науки -України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. — К. : Нора-прінт, 2002. — 348 с.
6. Інтернет-журналістика. Робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейт ; пер. з англ. А. Іщенко.— К. : Києво-Могилянська академія, 2007. — 324 с.
7. Михайлин І. Основи журналістики / І. Михайлін. — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 494 с.
8. Москаленко А. З. Теорія журналістики : підручник / А. З. Москаленко. К. : Експрес-об'ява, 1998. — 334 с.
9. Почепцов Г. Г. Паблік рилейшнз : навч. посіб. / Г. Г. Почепцов. — 2-ге вид., випр. і доп. — К. : Знання, КОО, 2004. — 373 с.

ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА

Предмет і завдання вивчення стилістики. Функціональні стилі. Стилiстичне використання антонiмiї, омонiмiї й паронiмiї. Синонiми у стилiстичному планi.

Групи лексики сучасної української мови за походженням. Термінологічна лексика в різних стилях мови. Розмовна, просторічна, діалектна лексика в різних стилях.

Фразеологія у сучасній українській мові. Фразеологічні одиниці у засобах масової інформації.

Морфологічні засоби стилістики (іменник, прикметник, займенник). Просте й складне речення у стилістичному плані. Пряма і непряма мова в тексті.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. — К. : Либідь, 1991. — 256 с.
2. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови / Н. Д. Бабич. — Львів : Світ, 2003. — 432 с.
3. Волкотруб Г. Й. Стилiстика дiлової мови : навч. посiб. / Г. Й. Волкотруб. — К. : МАУП, 2002. — 208 с.
4. Дудик П. С. Стилiстика української мови : навч. посiб. / П. С. Дудик. — К. : Академія, 2005. — 368 с.
5. Капелюшний А.О. Практична стилістика сучасної української мови : навч. посіб. / А.О. Капелюшний. — Львів : ПАЮ, 2007. — 400 с.
6. Пентиліук М.І. Культура мови і стилістика / М. І. Пентиліук. — К. : Вежа, 1994. — 239 с.
7. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2000. — 246 с.
8. Стилiстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. — К. : Вища школа, 2003. — 462 с.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ,
ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2019 РОЦІ
та складають додаткове фахове вступне випробування**

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Не зараховано	<ul style="list-style-type: none">- абітурієнт дає невірну відповідь на запитання,- відповіді поверхневі, демонструють незнання базових понять предметної галузі,- абітурієнт не дає відповідей на додаткові запитання,- абітурієнт виявляє брак логічного мислення та здатності послідовно викладати інформацію
Зараховано	<ul style="list-style-type: none">- абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на запитання,- ілюструє відповідь прикладами з практики,- пов'язує теоретичні знання з розумінням практичних проблем галузі культури і мистецтва,- демонструє вільне володіння термінологічним апаратом з фаху,- дає вірні відповіді на додаткові питання;- дає конкретні та логічні відповіді, обґрунтовуючи власну позицію з вибору теми майбутнього наукового дослідження.